Järviseudun kalatalousalue
Toiminnanjohtaja xxx xxx

ASIA Päätösluonnos kalastuslain 53 §:n mukaisesta kalastuskiellosta/rajoituksesta.

HAKIJA Järviseudun kalatalousalue, Lappajärvi

HAKEMUS Järviseudun kalatalousalue on 05.01.2026 päivätyllä hakemuksellaan ja 15.01.2026 täydennetyllä hakemuksella ja 29.4.2026 pidetyn yleisen kokouksen pöytäkirjan perusteella pyytänyt Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalouspalvelut-yksiköltä seuraavia rajoituksia/kieltoja koskien Lappajärveä:

1. Verkon alimman sallitun solmuvälin korottaminen 55 mm:n kuitenkin siten, että myös solmuväliltään 50-54 mm verkkoja saa olla pyynnissä kalastajaa kohden enintään 240 metriä. Solmuvälirajoitus ei koske alle neljän (4) metrin syvyydellä tapahtuvaa verkkopyyntiä, eikä muikun verkkopyyntiä solmuväliltään 10-25 mm:n verkoilla. Rajoituksella halutaan edistää Lappajärven kuhien kasvun ja luontaisen lisääntymisen mahdollisuuksia.

2. Kuhan alimman pyyntimitan nostaminen 42 cm:stä 45 cm:iin.
Alamitan nosto varmistaa, että pyynti kohdistuu suurimmaksi osaksi jo vähintään kerran kuteneisiin kaloihin.

3. Siian pyynnin tehostaminen.
Kesäaikaisen tehokkaamman siian pyynnin mahdollistamiseksi esitetään 1.6-25.6 väliseksi ajaksi sallia käyttää 45 mm verkkoja 7 metriä syvemmillä vesialueilla.

VÄLITOIMENPITEET Hakemus on ollut nähtävänä Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen verkkosivuilla 12.02.2026-16.03.2026 välisen ajan ja Lappajärven, Vimpelin kuntien ja Alajärven kaupungin ilmoitustauluilla 16.03.2026 saakka.
Elinvoimakeskus kuulutti päivitetyn hakemuksen mukaisen päätösluonnoksen xxx-yyy välisenä aikana uudelleen samalla tavalla kuin alkuperäisen hakemuksen.
Hakemukseen liittyen määräaikaan mennessä tuli muistutuksia ja lausuntoja yhteensä 10 kpl. Lisäksi asiassa on pyydetty Lukelta lausunto, joka

LUONNOS

saapui 19.3. Metsähallitus ei nähnyt tarvetta antaa asiasta lausuntoa. Lisäksi hakemukseen liittyen tuli lisäselvityksiä kirjaamoon määräajan jälkeen 26.5.2026.

Lausunnon antajista pääosa oli Lappajärveläisiä kaupallisia kalastajia. Lausunnoissa oli mukana yhteensä 36 henkilöä. Lappajärven kalaveikot ry, Lappajärven kotitarve/vapaa-ajankalastajat, kaupallisia kalastajia ja Luonnonvarakeskus. Esitettyihin rajoituksiin liittyen tuli myös kalastajilta lisäksi lukuisia yhteydenottoja puhelimitse.

Lähes kaikissa lausunnoissa vastustettiin lähinnä verkkojen solmuvälirajoituksen nostamista 50 mm:stä 55 mm:n ja kuhan alamitan nostamista 42 cm:stä 45 cm:iin. Yhdessä lausunnossa esitettiin, että muutos voisi olla mahdollinen ehkä pitkällä aikavälillä.

Perusteluina esitettiin mm. seuraavaa:

- 55 mm:n verkkorajoituksella ja 45 cm:n alamittarajoituksella kaupallisten kalastajien saaliin arvo laskee kymmeniä prosentteja, jopa 40-80%. Kaupallinen kalastus käy kannattamattomaksi pitkällä aikavälillä. Lisäksi oltiin huolestuneita, että ensin myönnetään tukea kalastuksen kehittämisen ja sitten rajoitetaan, joka merkittävästi heikentää toimintaedellytyksiä. Rajoitukset heikentäisivät myös kotitarvekalastuksen kiinnostavuutta /harjoittamista, ja siten huoltovarmuutta/omavaraisuutta.

- Kuhat pyydetään yleensä syvistä vesistä ja jolloin kuhat eivät jää yleensä henkiin, koska ne nostetaan nopeasti syvistä vesistä. Tällöin kuolleet alamittaiset kuhat pitäisi palauttaa järveen takaisin. Lisäksi 42-45 cm:n kuhan ovat kysytympiä ravintoloihin kuin suuret kuhat.

-Siian kalastuksen vaikeutumista, jos alle 55 mm verkkoja 50-54mm voi olla kalastajaa kohti vain 240 m.

- Kalastuksen valvonnan vaikeutuminen useilla eri verkkojen solmuvälirajoituksilla.

- Kuhakannan arvioinnissa käytetty vuoden 2015 tuotettuja tietoja, jotka eivät ole enää 10 vuotta myöhemmin käyttökelpoista, koska kuhakanta on tuona aikana muuttunut runsaasti ja verkkojen määrää on rajoitettu lähes puoleen. Eli ei ole osoitettu riittävää biologista ja kalataloudellista näyttöä, että kuhan alamitan nostaminen olisi välttämätöntä.

- Järveen istutetaan vuosittain n. 180 000 kpl siianpoikasia ja istutukset-han on kompensaatioina tarkoitettu korvaamaan vahinkoja ja ylläpitämään kalastusta. Solmuvälirajoitus vaikeuttaisi siten myös siiankalastusta, koska 55 mm:n verkolla ei saa juurikaan siikoja.

- Tärkeämpää olisi kuhien lisääntymisalueiden kartoittaminen ja rauhoittaminen kutuaikaiselta kalastamiselta. Lisäksi rakentamalla kuhille enemmän ns. kututuroja olisi suuri merkitys.

LUONNOS

- Yhdenvertaisuuden näkökulmasta katsottuna rajoitukset asettavat eriarvoiseen asemaan Lappajärven kaupalliset kalastajat. Lisäksi huomioon otettavaa, että valtakunnallisesti kuhalle on määritetty 42,0 cm:n alamittarajoitus ja tästä poikkeaminen asettaa kalastajat eriarvoiseen asemaan.

- Ei ole osoitettu luotettavaa tietoa, että alamitan nostaminen Lappajärvessä turvaisi kuhan lisääntymistä. Osa kalastajista on havainnut saalissaan, että jo 42 cm:n kuhissa on sukukypsyyden saavuttaneita yksilöitä ja kehittyneet mätipussit.

- Rajoitukset lisäisivät ns. harmaata taloutta, koska Lappajärvelle tuotaisiin muualta myytäväksi 42 cm: kuhia.

- Lausunnoissa todetaan myös, että Järviseudun kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmissa keskeisenä tavoitteina ovat kalakantojen kestävä käyttö, luontaisen lisääntymisen turvaaminen, sekä kalaston rakenteen parantaminen. Nämä toimet pitäisikin ottaa huomioon kalastuksen järjestelyllä esim. verkkomäärärajoituksilla.

Muistuttajat pyytävät ottamaan huomioon myös, että yleisessä kokouksessa muutettu käyttö- ja hoitosuunnitelma ei ole ollut lausuntokierroksella. Tieto suunnitelman muutoksista saatiin vasta erikseen pyydettäessä.

Kuhan alamitan nosto ja solmuvälirajoitus aiheuttaisi myös sen, että kaupallisten kalastajien täytyisi lisätä verkkomäärää, jotta elinkeinon harjoittaminen olisi kannattavaa. Eli kalastusta pitäisi ohjata siihen suuntaan, että verkkomääriä pitäisi vähentää. Tämä vähentäisi myös pois heitettävien alamittaisten kuhien määrää, koska myös 55 mm: n verkkoon jää alamittaisia mm. hampaistaan kiinni.

Muistutuksissa esitetään myös, että kaupallisilla kalastajilla alin pyyntimitta pysyisi 42 cm ja muilla kalastajilla 45 cm:ssä esim. uistelukalastuksessa.

Luken (Luonnonvarakeskus) lausunto tiivistettynä:

Käytettävissä olevan aineiston perusteella kuhan kasvu Lappajärvissä on suhteellisen nopeaa, mutta nykyinen 42 cm pyyntimitta sijoittuu lähelle pituutta, jossa suuri osa kuhista ei vielä ole saavuttanut sukukypsyyttä. Lisäksi saalisrakenteen perusteella kalastus kohdistuu voimakkaasti juuri pyyntimittaisiin kuhiin.

Kuhan alimman pyyntimitan nostaminen 45 cm:iin sekä verkon alimman sallitun solmuvälin korottaminen 55 mm:iin tukevat kuhakannan kestävää käyttöä ja parantavat todennäköisyyttä, että yksilöt ehtivät lisääntyä ennen kalastukseen joutumista.

Luonnonvarakeskus katsoo, että hakemuksessa esitetyt säätelytoimet ovat kalataloudellisesti ja biologisesti perusteltuja ja voivat edistää kuhakannan kestävää hyödyntämistä Lappajärvissä.

LUONNOS

Toimenpiteiden vaikutuksia kuhakannan kokorakenteeseen ja lisääntymiseen sekä siian pyynnin edellytyksiin on kuitenkin suositeltavaa seurata esimerkiksi saalisnäytteiden, kasvunäytteiden ja kalastustilastojen avulla.

Edellisiin lausuntoihin liittyen on Järviseudun kalatalousalueelta pyydetty vastinetta 17.3.2026. Järviseudun kalatalousalue oli pitänyt yleisen kokouksen 29.04.2026. Kalatalousalue oli kokouksessaan käsitellyt vastinepyynnön ja päättänyt, että hakija luopuu kuhan alamitan nostamisesta 45 cm:n, mutta pitää voimassa hakemuksen mukaisesti verkkojen solmuvälirajoitukset. Hakemukseen lisättiin myös poikkeus saada kalastaa siikoja kesäaikana yli 7 metriä syvillä vesialueilla 1.6.-25.6.

PÄÄTÖSLUONNOS

Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalouspalvelut yksikkö rajoittaa Lappajärvessä kalastusta kalastuslain 53 §:n nojalla seuraavasti:

1. Verkkopyynnissä yli 4 metrin syvyisillä alueilla verkkojen solmuvälin tulee olla 55 mm.
2. Kohdasta 1. poiketen verkkokalastuksessa saa pitää yli 4 metrin syvyisillä alueilla enintään 240 metriä verkkoja, joiden solmuväli on 50-54 mm. Lisäksi yli 7 metriä syvillä alueilla vuosittain ajalla 1.6.-25.6. saa pitää solmuväliltään vähintään 45 mm:n verkkoja.
3. Rajoitukset eivät koske muikun verkkopyyntiä solmuväliltään 10-25 mm:n verkoilla.
4. Rajoitukset eivät koske alle 4 metrin syvyydellä tapahtuvaa verkkokalastusta.

Rajoitukset ovat voimassa 5 vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Elinvoimakeskus merkitsee rajoitukset kalastusrajoitus.fi -palveluun.

Hakemuksessa mainitun kuhan alimman pyyntimitan nostamiseen 45 cm:iin Lounais-Suomen elinvoimakeskus jättää muuttamatta, hakijan lähettämän hakemuksen täydennyksen mukaisesti (29.4.2026 pidetty yleinen kokous).

PERUSTELUT

Kalastuslain 53 §:n mukaan Elinvoimakeskus voi, jos vesialueella esiintyy kalalaji tai -kanta, jonka elinvoimaisuus tai tuotto on heikentynyt tai vaarassa heikentyä taikka vesialue on keskeinen kalalajin tai -kannan lisääntymisen kannalta: (27.6.2025/632)
1) kieltää kalastamisen tietyllä pyydyksellä tai kalastustavalla taikka rajoittaa sitä;
2) kieltää kalastamisen tiettynä ajankohtana tai rajoittaa sitä;
3) rajoittaa käytettävien pyydysten määrää;
4) kieltää tiettyä määrää suuremman saaliin ottamisen; sekä
5) kieltää tiettyä sukupuolta tai kokoluokkaa olevien kalojen taikka sellaisten kalojen saaliiksi ottamisen, joita ei ole merkitty jäljempänä 75 §:n nojalla säädetyllä tavalla. edelleen pykälässä todetaan, että rajoitukset tai kiellot eivät saa rajoittaa kalastusoikeuden hyödyntämistä enempää kuin on välttämätöntä rajoituksen tai kiellon tavoitteen saavuttamiseksi.

LUONNOS

Kalastuslain 40 §:n mukaan kalavarojen käyttö ja hoito on järjestettävä hyväksytyn kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelma-ehdotus oli esitelty ja hyväksytty kalatalousalueen vuosikokouksessa 21.4.2022 kalatalousviranomaiselle lähetettäväksi. Kokouskutsut on lähetetty kirjeitse tai sähköpostitse 7.4.2022, kokousilmoitus on julkaistu kalatalousalueen www-sivulla (jarviseudunkalatalousalue.fi). Kokous on todettu lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kalatalousviranomainen julkaisi kalatalousalueen ehdotuksen käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi 22.8. – 26.10.2022 verkkosivuillaan ja hyväksyi suunnitelman päätöksellään 07.11.2022.

Kalatalousalueen hakemuksen voidaan pääpiirteissään katsoa olevan käyttö- ja hoitosuunnitelman kirjausten sekä asiasta saadun LUKEn lausunnon mukainen, poikkeuksena kuhan alin pyyntimitta. Kyseessä on monilajikalastustilanne, jossa kalastusta on tarpeen yhteensovittaa eri lajeihin kohdistuvan kalastuksen takia. Verkkopyynnin solmuvälin nosto osaltaan tukee tavoitetta, että kuha pyydetään jatkossa hiukan kookkaampana. Kalastuslain 53 §:n mukaista kirjausta, että kalastusta ei rajoiteta enempää kuin on tarpeen voidaan katsoa myös sovelletun. Verkkokalastusmääräyksiin liittyvät poikkeukset (matalat alueet ja yli 7 metriä syvät alueet ja alle 55 mm:n verkot) osaltaan tekevät kuhan alimman pyyntimitan noston 45 cm:iin ongelmalliseksi. Näistä syystä kalatalousviranomainen ottaa huomioon kalatalousalueen täydennyksen, että kuhan pyyntimitta säilyy nykyisellään. Kalatalousalueen tulee kuitenkin kiinnittää huomiota tähän asiaan käyttö- ja hoitosuunnitelmaa päivittäessään.

Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalouspalvelut yksikkö katsoo ottaen soveltuvin osin huomioon annetut lausunnot, että on tärkeää turvata kohtuullisessa määrin kuhien kasvu asetuksen alinta pyyntimittaa kookkaammiksi ja lisääntymiskykyisemmiksi verkkojen solmuvälisäätelyllä. Siika on tärkeä kalaveden hoitokala Lappajärvessä ja päätöksellä mahdollistetaan myös siian pyynti.

Elinvoimakeskus esittää myös, että kuhakannan lisääntymisen turvaamiseksi Lappajärvessä tulisi jatkossa selvittää mahdolliset kuhien lisääntymisen kannalta merkittävät kutualueet ja pohtia tarvetta kohdentaa säätelyä myös niille alueille.

SUOSITUS Kalatalouspalvelut-yksikkö suosittaa hakijaa tiedottamaan rajoitus/kieltoalueista riittävässä määrin.

OIKEUSOHJEET Kalastuslain (379/2015) 53 §

KÄSITTELYMAKSU Valtioneuvoston asetus elinkeinokeskusten maksullisista suoritteista vuonna 2026 (1178/2025).

LUONNOS

MUUTOKSENHAKU Tähän päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen, ja maksuun oikaisua Lounais-Suomen elinvoimakeskukselta. Valitusosoitus ja oikaisuvaatimusosoitus ovat liitteenä.

LISÄTIEDOT Lisätietoja antaa tarvittaessa kalastusmestari xxx xxxx sähköposti etunimisukunimi(at)elinvoimakeskus.fi.

ALLEKIRJOITUS Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt xxx ja ratkaissut xxx. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

LIITTEET Valitusosoitus ja oikaisuvaatimusosoitus

JAKELU
Hakija
Lappajärven kunta
Vimpeli kunta
Alajärven kaupunki

LUONNOS